

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

2. základní škola, Beroun, Preislerova 1335

Preislerova 1335, 266 35 Beroun

Identifikátor školy: 600 043 177

Termín konání inspekce: 15., 16., 19. a 20. duben 2004

Čj.:	c5-1131/04-5219
Signatura:	ob2cx120

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, matematika, informatika, anglický jazyk, fyzika, chemie a hudební výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ke dni inspekce,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, matematika, informatika, anglický jazyk, fyzika, chemie a hudební výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ke dni inspekce,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, matematika, informatika, anglický jazyk, fyzika, chemie a hudební výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ke dni inspekce.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2. základní škola, Beroun, Preislerova 1335 byla na základě usnesení zastupitelstva města Beroun ke dni 23. června 2003 zřízena jako příspěvková organizace. Sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu. Jejím zřizovatelem je město Beroun, se sídlem Husovo náměstí čp. 68, 266 43 Beroun – Centrum.

Škola má kapacitu 800 žáků. Ke dni inspekce ji navštěvovalo 573 žáků z města a z okolních obcí. Má 24 tříd, z toho 2 s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky (VI.A a VII.A) a 2 s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů (VIII.A a IX.A). V současné době se zde vzdělává 10 žáků cizí státní příslušnosti a je vykazováno 21 integrovaných žáků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální zajištění výuky hospitovaných předmětů mělo celkově velmi dobrou úroveň. Český jazyk v prvním až pátém ročníku je zabezpečen jedenácti vyučujícími, z nichž tři nemají příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Předmět v šestém až devátém ročníku vyučuje pět kvalifikovaných učitelek. Z patnácti učitelů matematiky nesplňují dvě vyučující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Informatiku vyučují dva pedagogové s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuku anglického jazyka zajišťují čtyři učitelky, z nichž jedna nesplňuje podmínky příslušné odborné a pedagogické způsobilosti. Jedna učitelka vyučuje anglický jazyk druhým rokem, uvádějící učitel není stanoven. Výuku chemie zajišťují dva zkušení učitelé s příslušnou kvalifikací. Na výuce fyziky se podílejí celkem tři vyučující s delší nebo středně dlouhou praxí, z nichž pouze dva splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na druhém stupni základních škol. Výuku hudební výchovy zajišťují tři učitelky. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňuje pouze vyučující na prvním stupni. Ředitel školy má odbornou a pedagogickou způsobilost pro předměty zeměpis a tělesná výchova a těmto předmětům také vyučuje. Do funkce výchovných poradců byly jmenovány dvě zkušené učitelky, z nichž jedna má odbornou

a pedagogickou způsobilost pro výuku na prvním stupni a druhá pro výuku českého a německého jazyka. Ani jedna neabsolvovala odpovídající kvalifikační studium pro výchovné poradce. Zúčastnily se kurzů vztahující se k výuce žáků se specifickými poruchami učení či k volbě povolání. Vyučují předmětům v rámci své odborné a pedagogické způsobilosti. Skladba úvazků odpovídá současnému personálnímu zajištění výchovně vzdělávacího procesu.

Organizační struktura školy vychází z organizačního řádu, který obsahuje schéma a vnitřní normy. Přehledným způsobem prezentuje systém řízení zaměstnanců. Vymezuje jasně jejich pracovní vztahy a pracovní náplně, které jsou v souladu s jejich pracovním zařazením a jsou v nich adresně delegovány jejich kompetence. Organizaci výchovně-vzdělávací činnosti upravuje dokument *Vnitřní řád školy*, který byl projednán s pracovníky školy a se souhlasem pedagogické rady vydán ředitelem školy dne 1. září 2003. Kromě všech předepsaných ustanovení obsahuje také práva žáků a pracovníků školy.

Užší vedení školy pracuje ve složení ředitel školy, zástupce pro druhý stupeň a zástupkyně pro první stupeň. Rozšířené vedení tvoří pracovníci pověřeni správou různých úseků školy. Daná organizační struktura je funkční, celkovému provozu školy vyhovuje.

K metodickým orgánům ustanoveným ve škole patří metodické sdružení prvního stupně a na druhém stupni oborově diferencované předmětové komise.

Metodické sdružení i předmětová komise českého jazyka řeší spíše organizační záležitosti, výukové problémy, otázky materiálního zajištění, metodické otázky, plánování učební látky a hodnocení žáků. Celkově činnost těchto metodických orgánů přispívá prozatím jen k částečnému uplatňování moderních metod a forem práce ve výuce. Nekvalifikovaným vyučujícím na prvním stupni v případě nutnosti poskytují metodické rady ostatní zkušenosti učitelé.

Předmětová komise matematiky se podílí na sestavení časových tematických plánů pro jednotlivé ročníky, vybírá učebnice, sestavuje požadavky na nové pomůcky, vyhodnocuje kontrolní práce a komerční testy. Metodická činnost této komise má formu ukázkových hodin spojených s následným rozбором. Jejich četnost (jedenkrát do roka) má velmi malý vliv na změnu přístupu jednotlivých vyučujících k výuce.

Předmětová komise anglického jazyka je zahrnuta do předmětové komise cizích jazyků (anglický, německý a francouzský). Předsedkyně tohoto metodického orgánu má zpracovaný plán, jímž se učitelky řídí a podle něj se čtyřikrát ročně scházejí. Dle zápisů je činnost zaměřována převážně na další vzdělávání pedagogů, organizaci a účast v jazykových soutěžích, využívání počítačů. Metodická činnost komise je zaměřena na sjednocení písemností a klasifikace prověrek, předvedení ukázkové hodiny včetně rozboru, klasifikace žáků se specifickými poruchami učení, využití pomůcek ve výuce. Metodické vedení je prováděno formou cílených hospitací s následným rozбором a spoluprací s předsedkyní předmětové komise cizích jazyků.

Předmětové komise pro informatiku, fyziku, chemii a hudební výchovu nejsou ustanoveny. Spolupráce vyučujících je spíše jen příležitostná, účelně probíhá zejména v oblasti plánování časového rozvržení učiva.

Přenos informací uvnitř školy je realizován prostřednictvím pedagogických rad, pracovních porad, vnitřní telefonní linkou, intranetem, vývěskami ve sborovnách a dále běžným neformálním stykem zaměstnanců. Zdrojem informací je především *Plán práce na školní rok 2003 - 2004* a týdenní plány zpracovávané vedením školy.

Vedení školy uplatňuje demokratický styl řízení, založený na součinnosti s pracovníky školy. Od nich vyžaduje odpovědné plnění úkolů stanovených v jejich pracovní náplni. V metodické pomoci začínajícím a nekvalifikovaným učitelům jsou určité rezervy.

Kontrolní činnost vedení školy vychází s *Plánu kontrolní a hospitační činnosti*, který je dále rozpracován do měsíčních plánů. Hospitační činnost jednotlivých členů vedení je přiměřená a pečlivě evidovaná. Pořizované hospitační záznamy svědčí o dostatečné erudovanosti vedoucích pracovníků a o snaze zkvalitňovat průběh výuky, což se však ne vždy plně daří.

Opatření ke zlepšení stavu v oblasti personálních podmínek jsou analyzována ve *Výroční zprávě o činnosti školy ve školním roce 2002 – 2003*. Současný učitelský sbor je víceméně stabilizovaný. Vzhledem k trvalému úbytku žáků a tudíž i k redukci počtu tříd, je ředitel nucen snižovat stav pedagogického sboru. Nadále se však snaží získat kvalifikované síly pro všechny předměty.

Ředitel školy systematicky vytváří pedagogickým pracovníkům podmínky, aby se zapojovali do dalšího vzdělávání. Tuto skutečnost potvrzuje podrobně vypracovaný *Plán zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků ve škol. roce 2003 – 2004*. Vzdělávací akce probíhají v rámci vzdělávacích institucí a v rámci školy a pomáhají zvyšovat úroveň personálních podmínek školy a tím i kvalitu výuky.

Hodnocení pedagogických pracovníků je součástí pohospitačních rozborů, obecné závěry z těchto kontrol jsou součástí pedagogických rad. Pro hodnocení všech zaměstnanců jsou ve škole stanovena a využívána všem známá *Kritéria pro udělování osobních příplatků*. Jejich součástí je i kvalita práce na svěřených úsecích. Dále vedení školy přihlíží i k práci nad rámec běžných povinností. Finanční ohodnocení jednotlivců je v závislosti na celkovém objemu prostředků diferencováno. Systematické využívání sebehodnocení pedagogických pracovníků není zavedeno, částečně je uplatňováno při rozbořech hospitačí, kdy pedagogové mají prostor pro vyslovení názoru na kvalitu svojí práce.

Personální podmínky základní školy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní škola sídlí v rozlehlém areálu vybudovaném v letech 1961 – 1963, členěném do šesti budov (pavilon 1. stupně, pavilon 2. stupně, prostornou tělocvičnu, dílny, jídelnu a školní družinu); dále má pro svoji činnost v bezprostřední blízkosti školy k dispozici školní pozemek, zahradu školní družiny, upravené parkové plochy a rozsáhlý sportovní areál s několika hřišti s umělým či asfaltovým povrchem. Ve spolupráci se zřizovatelem byla provedena 1. etapa rekonstrukce školního hřiště a oprava většiny asfaltových cest v areálu školy, byly opraveny střešní krytiny dvou pavilonů.

Pro výuku je využíváno celkem 49 učeben, především kmenové třídy v pavilonu 1. a 2. stupně a několik učeben menších rozměrů. K dispozici je osm odborných učeben (pracovna chemie a chemická laboratoř, dále pracovna přírodopisu, hudební výchovy, informatiky, žakovská dílna, školní cvičná kuchyně a tělocvična). Některé učebny druhého stupně jsou zařízeny jednak jako kmenové učebny, jednak jako polooborné pracovny českého jazyka, zeměpisu, fyziky a přírodopisu, čemuž odpovídá i jejich tématicky zaměřená výzdoba. Zařízení a vybavení všech učeben je z hlediska estetické úrovně většinou na dobré úrovni, kvalita odborných pracoven z hlediska podnětnosti sledovaných předmětů je rozdílná.

Výuka českého jazyka na prvním stupni probíhá v kmenových třídách a na druhém stupni především v určených učebnách. Ve většině z nich je podnětné prostředí a výzdoba aktualizuje učivo tohoto předmětu. Vyučující zde mají k dispozici základní didaktickou

techniku. Žáci dostávají od školy učebnice, v nižších ročnících také písanky. Materiální zajištění předmětu má dobrou úroveň. K dispozici jsou především různé textové materiály, nástěnné tabule, výukové programy, videokazety a CD, vše v přiměřeném počtu. Učitelky používají v průběhu vyučovacího procesu také vlastní knihy či materiály zhotovené svépomocí.

Matematika je vyučována v kmenových třídách. Pro matematické sbírky je využívána místnost, která je společná s fyzikálním kabinetem. Matematické didaktické pomůcky nebyly výrazně v posledních letech obnovovány a modernizovány.

Pro výuku informatiky má škola dvě učebny po čtrnácti funkčních počítačových sestavách. Prostředí, v němž fungují počítače v jedné z učeben, je již zastaralé, proto jsou zde instalovány pouze starší výukové programy pro různé předměty. Druhá učebna je vybavena patnácti též staršími počítači zapojenými v síti a připojenými na internet. I zde jsou instalovány výukové programy pro řadu předmětů vyučovaných v základní škole. Pro výuku v běžných třídách toto softwarové i hardwarové vybavení postačuje, pro výuku tříd s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky jen velmi málo vyhovuje. Vzhledem k nedostatečné kapacitě počítačové paměti chybí možnost instalovat moderní programy, problémy při výuce způsobuje také nespolehlivost těchto počítačů.

Výuka anglického jazyka probíhá v kmenových třídách nebo v menších učebnách. Jejich vybavení a zařízení je však z hlediska podnětnosti pro výuku cizího jazyka málo vhodné, výzdoba k aktualizaci učiva anglického jazyka zcela chybí. Materiální zabezpečení předmětu má celkově dobrou úroveň. K výuce slouží především obrazový materiál, dostatek překladových slovníků, obrázkové a výkladové slovníky, videokazety a audiokazety, které jsou nedílnou součástí používaných učebnic, vlastní nakopírované texty. Žáci mohou využívat i počítačovou učebnu, kde jsou nainstalovány výukové programy anglického jazyka. Z didaktické techniky mají učitelky k dispozici magnetofony, videopřehrávače, televize a zpětný projektor. Pomůcky pro výuku anglického jazyka jsou uloženy v kabinetě výchovné poradkyně, který zároveň slouží jako kabinet cizích jazyků.

Většina výuky fyziky probíhá v poloodborné pracovně, kde je několik obrazů, přehled fyzikálních vzorců a vitrín s vystavenými pomůckami, chybí však funkční příklady elektřiny, vody a odpadů k žákovským stolům, zatemnění a další speciální vybavení. Předností pracovny je možnost přímého vstupu do kabinetu s pomůckami. Některé hodiny fyziky se uskutečňují v běžné kmenové třídě, která alespoň sousedí s kabinetem. Lepší podmínky má škola vytvořeny pro výuku chemie. Kromě průměrně zařízené pracovny je k dispozici laboratoř s devíti pracovními stoly, plynovými kahany a kameninovou výlevkou s vodovodem. K uskladnění materiálu a chemikálií slouží skříň po obvodu laboratoře a vitríny v pracovně. Pomůcky pro výuku fyziky jsou různého stáří a kompletnosti. Zařazování demonstračních a ve většině případů i frontálních pokusů však sbírka v podstatě umožňuje. Vybavení pomůckami pro chemii, laboratorním sklem a chemikáliemi v potřebné míře, umožňuje ilustraci výuky i praktické činnosti žáků. V pracovnách fyziky a chemie nejsou umístěny počítače ani příruční knihovničky s literaturou. Podle možností přinášejí vyučující alternativní literaturu v omezeném množství z knihovny, kabinetů nebo z jiných zdrojů. V příslušenství počítačů v pracovně informatiky jsou sice pro fyziku a chemii k dispozici některé výukové programy, v době inspekce však nebyly nainstalovány. Zpětný projektor byl připraven pouze v pracovně chemie. V kmenové učebně využívané pro výuku fyziky je televizor s videem. Ve výbavě je mj. několik videokazet s naučnými pořady s fyzikální tematikou. Na oba předměty jsou žáci vybaveni potřebnými učebními texty.

Hudební výchova je vyučována ve dvou odborných pracovnách, z nichž jedna je spojena s kabinetem, a v jedné kmenové třídě. Všechny učebny jsou esteticky a pro hudební výchovu

podnětně vyzdobené (obrazy hudebních skladatelů, hudebních nástrojů apod.). Učitelky mají k dispozici vždy klavíry, klávesy, audio-věž, radiomagnetofony s CD přehrávači a Orffovy nástroje (těch však není dostatečné množství). Žáci mohou používat učebnice různých ročníků, protože jsou uloženy ve vitrínách v učebnách, stejně jako všechny díly zpěvníků *Já, písnička*.

Pro žáky se specifickými poruchami učení je škola kvalitně vybavena speciálními pomůckami, mj. i výukovými programy na počítačích.

Učebny jsou vybaveny většinou nově rekonstruovanými žákovskými stoly a židlemi. Výška lavic a stolků převážně respektuje antropometrické zvláštnosti žáků. Několik učeben je vybaveno relaxačními koberci. Na oknech jsou nainstalovány žaluzie, které byly často funkčně používány.

Chodby v pavilónech jsou velmi pěkně vyzdobeny, nachází se zde i nádoby na tříděný odpad, výzdoba chodeb spojující pavilóny a vstupní haly je však poněkud chudší. V průběhu inspekční činnosti byly všechny prostory uklizené. K relaxaci žáků slouží betonové stoly na stolní tenis, které jsou umístěny vedle pavilónů prvního a druhého stupně. Žáci mají v průběhu přestávek možnost využívat dva bufety na nápoje a na teplé a studené občerstvení. V přízemí pavilónů prvního a druhého stupně jsou umístěny žákovské klecové šatny, které jsou z hlediska prostorových podmínek nedostačující. Zázemí pedagogických pracovníků je tvořeno dvěma sborovny a několika odbornými kabinety, které navazují na některé učebny. Výchovná poradkyně má k dispozici malý kabinet, kde má dostatek materiálů pro svou činnost. Učební pomůcky jsou zčásti uloženy v kabinetech, zčásti ve skříních ve třídách.

Škola má na prvním stupni samostatné prostory pro školní knihovnu, na druhém stupni jsou knihy umístěny ve skříních ve dvou učebnách. Knižní fond je průběžně doplňován a je využíván především vyučujícími pro názornost výuky, k individuálnímu studiu, pro žáky jako doplňková četba.

Vybavení didaktickou a audiovizuální technikou je na velmi dobré úrovni, stejně jako vytvoření podmínek pro využívání výpočetní techniky skupinami žáků. Počítačová síť je propojena po celé škole a je efektivně využívána jejími pracovníky. Výpočetní technika je postupně rozšiřována a starší počítače jsou díky sponzorům obnovovány. Učitelům velmi dobře slouží také tři kopírky.

Problematikou materiálně-technického zabezpečení výuky se zabývá dokument *Plán kontrolní a hospitační činnosti*, otázky z této oblasti jsou diskutovány na jednáních pedagogické rady a předmětových komisí (především v souvislosti s počítačovým zpracováním inventarizačních knih). Dle záznamů z hospitační činnosti chybí zaměření na využívání materiálního vybavení ve výuce, zvláště didaktické techniky.

Plán obnovy materiálně-technické oblasti je rámcově zpracován v dokumentu *Plán práce na školní rok 2003 – 2004*. Ředitel školy má velmi dobrý přehled o materiálním zabezpečení a vybavení školy a stanoví potřebné priority v závislosti na finančních možnostech školy. Ve spolupráci se zřizovatelem zajišťuje potřebné investiční akce.

Sportovní areál a tělocvična je pronajímána veřejnosti prostřednictvím školního sportovního klubu nebo organizací specializujících se na vzdělávací činnost. Škola poskytuje zdarma některé učebny pro vedení kroužků. Zájemci z řad veřejnosti využívají jídelnu základní školy, ve které se stravují, nebo si z ní odnášejí jídlo v přenosných nádobách.

Materiálně-technické podmínky základní školy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Výuka a výchova ve škole probíhá podle učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22 a podle učebních plánů Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky čj. 16 845/2001-22 a Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů čj. 21 968/96-22.

Učební plány jsou zpracovány na celé vzdělávací cykly. Rozvrh hodin prvního stupně pro školní rok 2003/2004 je sestaven v souladu s učebním plánem přijatého vzdělávacího programu. Obdobně odpovídá stanoveným kritériím i časová dotace všech předmětů ve třídách VI. A, VI. B, VI. C a VI. D ve školním roce 1999/2000, VII. A, VII. B, VII. C a VII. D ve školním roce 2000/2001, VIII. A, VIII. B, VIII. C a VIII. D ve školním roce 2001/2002, IX. A, IX. B, IX. C a IX. D ve školním roce 2002/2003. V letošním školním roce je využita disponibilní hodina pro navýšení časové dotace již zavedených předmětů. Volitelné předměty si žáci mohou vybírat na konci šestého, sedmého, respektive osmého ročníku. V letošním školním roce jsou vyučovány anglický jazyk, francouzský jazyk, německý jazyk, domácnost a základy administrativy. Pravidelně jsou organizovány lyžařské výcvikové kurzy pro žáky druhého stupně a plavecké kurzy pro žáky druhého, třetího a čtvrtého ročníku. Učební plán školy je doplněn o osm skupin zájmových útvarů (atletika, keramika, vaření, základy administrativy, francouzský jazyk a dramatický kroužek).

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vypracovány kvalitní individuální vzdělávací plány, které vycházejí z doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Mají charakter smlouvy mezi ředitelem, učitelem, rodiči a žákem. Škola zajišťuje těmto žákům ambulantní nápravu a doučování v českém jazyce.

Učební plány školy jsou v souladu s učebními plány vzdělávacího programu.

Kontrolou třídních knih bylo zjištěno nedodržení učebních osnov v některých ze sledovaných předmětů. V rozporu s učebními osnovami matematiky bylo ve školním roce 2002/2003 ve třetím ročníku probíráno učivo souměrnost, kruh a kružnice, konstrukce trojúhelníku, ve čtvrtém ročníku učivo diagramy a v pátém ročníku učivo vzájemná poloha dvou kružnic. Ve školním roce 2003/2004 bylo nad rámec osnov českého jazyka ve třídě V. B probíráno učivo číslovky – skloňování, větné členy – přívlastek.

V průběhu inspekční činnosti bylo zjištěno, že řada zápisů v třídních knihách nezachycuje průkazně průběh vzdělávání v matematice, informatice, v českém jazyce a v anglickém jazyce. Zápisy typu Opakování, Shrnutí, Test, Souhrnná cvičení, Velká čísla, Slovní úlohy, Úlohy z praxe, Lekce, Mluvnice, Skladba, názvy textů z učebnic apod. nevypovídají o plnění osnov. Záznamy o průběh vzdělávání ve fyzice, chemii a hudební výchově jsou průkazné, výjimkou je zapisování plnění laboratorních prací v některých třídách – např. v VII. B ve školním roce 2000/2001 nebo v VIII. B ve školním roce 2001/2002.

Výuka není v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu.

Ředitel a jeho zástupci sledují naplňování učebních osnov zejména při hospitační činnosti a při pravidelné kontrole třídních knih. Na kontrole jejich plnění se částečně podílejí také metodické orgány, které se touto problematikou zabývají během svých jednání, vyžadovány

jsou i časové tematické plány. Při kontrolní činnosti ale chybí důsledná zpětná vazba, vedení uniká výskyt nekonkrétních zápisů v třídních knihách a pochybení v oblasti plnění osnov. Vzhledem k inspekčním zjištěním není systém kontroly zcela účinný.

Kontrola naplňování učebních osnov není zcela účinná.

Vyučování začíná v 8:00 hodin. Vyučovací hodiny trvají 45 minut. Po druhé vyučovací hodině je dvacetiminutová přestávka, ostatní přestávky jsou desetiminutové (ve středu a v pátek). V důsledku problémů s nedostatečnou dopravní obslužností udělilo MŠMT ČR škole výjimku v úpravě délky přestávek. V pondělí, úterý a ve čtvrtek jsou přestávky mezi pátou a šestou, šestou a sedmou vyučovací hodinou pouze pětiminutové, přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním má délku 55 minut. Ve zbývajících dnech jsou přestávky mezi vyučovacími hodinami desetiminutové a odpolední vyučování není. Rozvrh hodin většinou respektuje psychohygienické a obecné pedagogické zásady. Dílčí nedostatky byly zjištěny v některých třídách v zařazení českého jazyka a matematiky na pátou vyučovací hodinu, v zařazení českého jazyka ve třídě VI. A na šestou vyučovací hodinu, anebo ve třídě IV. B mají žáci dvě hodiny matematiky a poté následují dvě hodiny českého jazyka (ve čtvrtek) apod.

Škola má vytvořen kvalitní vnější informační systém. Zákonní zástupci žáků se o průběhu a výsledcích vzdělávání a výchovy dozvídají prostřednictvím žákovských knížek a sešitků. Mohou si telefonicky dohodnout dobu návštěvy ve škole, anebo mohou přijít kdykoli a vyžádat si informace. Mají též možnost vstoupit do databáze svého dítěte na internetu. Rodiče získávají informace také na třídních schůzkách, které se konají dvakrát během školního roku. Jedenkrát ročně pořádá škola Den otevřených dveří; zákonní zástupci žáků a další návštěvníci se mohou zúčastnit vyučovacího procesu; prostřednictvím videonahrávek se seznamují s různými školními akcemi. Širší veřejnosti se škola prezentuje prostřednictvím internetových stránek, regionálního tisku (Berounský deník) a pořádáním, především sportovních, akcí. O školním dění částečně informuje také časopis, na jehož tvorbě se spolu s ředitelem podílí žákovská redakce. Dostatek poznatků poskytuje pečlivě zpracovaná *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003*. Spolupráce s Radou školy a se zřizovatelem je pozitivní. Ustanoven je také žákovský parlament a pro žáky je ve škole zřízena schránka důvěry.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Činnost obou výchovných poradkyň probíhá plánovitě a systematicky. Zahnuje fungující informační systém vůči žákům, rodičům i pedagogům; obě jim poskytují kvalitní metodickou a odbornou pomoc. Pomáhají vyučujícím při sestavování individuálních vzdělávacích programů pro integrované žáky.

Výchovné poradkyně zaměřují svou činnost na péči o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování a koordinují vyšetření žáků s výukovými problémy. Výchovná poradkyně pro druhý stupeň se zabývá také profesionální orientací žáků.

Vztahy školy s pedagogicko - psychologickou poradnou jsou pozitivní. Spolupráce s rodiči je na rozdílné úrovni, převážně však dobrá.

Škola má kvalitně zpracován dokument *Program primární protidrogové prevence*, jehož obsah v podstatě prolíná všemi předměty, je zaměřen na žáky, rodiče i vyučující. Umožňuje aktivně ovlivňovat chování a jednání dětí ve škole i jejich mimoškolní činnosti. Většina žáků 6. ročníku absolvuje *Go kurz*, zaměřený na vzájemnou toleranci, sebeovládání, komunikaci a vzájemné poznávání. V oblasti protidrogové prevence je ve škole mj. realizován *Peer*

program. Uplatňovaný systém prevence sociálně-patologických jevů je kvalitní a funkční. Ředitel a jeho zástupci, protidrogový koordinátor, výchovné poradkyně a třídní učitelé sledují chování žáků, jejich docházku a případné přestupky operativně řeší s rodiči (často za přítomnosti žáka) a s dalšími partnery školy.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Mezi hlavními pedagogickými záměry škola uvádí především potřebu poskytovat žákům základní vzdělání na takové úrovni, aby co největší počet z nich vyhověl požadavkům středních škol a uspěl v přijímacích řízeních na vybrané školy. Škola chce také udržet třídy s rozšířenou výukou informatiky, nadále rozšiřovat péči o integrované žáky s diagnostikovanými poruchami učení či chování, obohatit nabídku výuky cizích jazyků a poskytnutím svých sportovních zařízení žákům v době mimo vyučování přispět ke kvalitě využívání jejich volného času a tím i k protidrogové prevenci.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Bylo hospitováno v devíti vyučovacích jednotkách. Učební témata byla často zaměřována za výukové cíle.

Bezprostřední příprava učitelek na sledované hodiny byla celkově dobrá; rezervy byly v uplatňování činnostních prvků, ve využívání dostupné didaktické techniky a v cílené průběžné motivaci. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata a bylo v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu.

Hospitované hodiny vedlo devět učitelek, z nichž dvě byly bez příslušné odborné a pedagogické způsobilosti. Tento nedostatek neměl podstatný negativní vliv na kvalitu výuky. V jedné sledované hodině byly zaznamenány dílčí chyby z odborného hlediska.

Výuka českého jazyka na prvním a druhém stupni probíhala většinou v pěkně upravených třídách, jejichž výzdoba často aktualizovala učební látku. Materiální zabezpečení předmětu bylo celkově dobré. V průběhu hodin učitelky funkčně využily záznamy připravené na tabuli, žakovské referáty, také účelně uplatnily různý textový a obrazový materiál. Ve třetině hodin přispělo k zefektivnění výuky či k posílení motivace začlenění didaktické techniky. V jednom případě nebyl vyučovací proces patřičně podpořen pomůckami, což vedlo k malému zájmu žáků o probíranou látku.

Organizace výuky a zvolené metody a formy měly rozdílnou úroveň, lišily se podle jednotlivých hodin a také podle metodické erudice i pedagogické zkušenosti učitelek. Hodiny byly založeny převážně na frontálních činnostech. Hlavními učebními metodami byly především řízený rozhovor, výklad, společné či samostatné práce žáků apod. Skupinové činnosti nebo práce ve dvojicích byly zařazeny ve čtyřech sledovaných hodinách, v jednom případě s nízkou efektivitou. Další vyučovací jednotka měla jednotvárný průběh, nepodněcovala žáky k aktivitě. Práce s chybou a diferenciací úkolů byly pozorovány jen v menší míře. Při společném opakování a procvičování učiva bylo většinou důsledně dbáno na zpětnou vazbu. V hodinách byly vhodně využívány mezipředmětové vztahy. Kladně je hodnocen individuální přístup k dětem. Žáci byli vedeni k pozitivnímu vztahu ke knize, k vyhledávání informací, dobře se dokázali orientovat v textu i aplikovat získané poznatky. V závěru hodin bylo často opomíjeno celkové shrnutí učiva. V oblasti dodržování psychohygienických podmínek byly zjištěny dílčí nedostatky – žakovský nábytek v některých případech neodpovídal somatickým potřebám dětí, v nižších ročnících byla menší pozornost věnována relaxačním aktivitám, občas zasáhla výuka do přestávky.

V hodinách, v nichž byly uplatněny aktivizující prvky učení nebo cílená podnětná motivace, žáci pracovali se zaujetím, byli aktivní a prokazovali velmi dobré vědomosti i dovednosti. V dalších vyučovacích jednotkách byla vstupní i průběžná motivace nevýrazná nebo nebyla vhodně zvolena, což vedlo k malému zájmu žáků o výuku nebo k jejich pasivitě.

Ve většině hodin panovala přátelská pracovní atmosféra, žáci dodržovali zásady kulturního chování a vystupování. Při práci ve skupinách byli tolerantní a vzájemně si pomáhali. Nabízený prostor pro rozvoj komunikativních dovedností a pro vyjádření vlastních názorů a pocitů žáci využili jen zčásti. V dalších hodinách převládal mluvní projev vyučujících nebo se učitelky se svými otázkami zaměřovaly jen na některé děti; žáci se vyjadřovali převážně stručně. Ve dvou případech byly vztahy spolupráce mezi žáky a učitelkami na nízké úrovni, ty řešily situaci nadbytečným využíváním svého hlasového fondu.

Hodnocení žáků bylo objektivní, učitelky využívaly slovní pochvaly, body a také známky. Frekvence klasifikace v žákovských knížkách zabezpečuje rodičům přiměřenou informovanost o průběhu vzdělávání; při hodnocení výkonů žáků převládají známky z mluvnického učiva, rezervy jsou v hodnocení z dalších složek jazyka. Méně byli žáci vybízeni k hodnocení výkonů svých spolužáků. V poslední fázi hodin občas zůstávalo opomíjeno celkové zhodnocení práce, anebo bylo málo výrazné. Při kontrole žákovských písemných projevů v sešitech bylo zjištěno, že ve cvičeních zůstávají chyby i po provedené opravě vyučující. Občas je používána nestandardní klasifikace – známky se znaménkem mínus.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce jsou hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a informatice

Bylo hospitováno v šestnácti hodinách matematiky a čtyřech hodinách informatiky. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost u dvou vyučujících na prvním stupni základní školy neměla negativní vliv na věcnou stránku předkládaného učiva, avšak tyto vyučující volily málo efektivní formy a metody práce.

Učitelé mají zpracovány časové tematické plány, které slouží k naplánování učiva osnov do jednotlivých ročníků. V některých případech je v průběhu roku vyučující velmi málo respektují, v několika případech probírají veškeré učivo uvedené v učebnicích či pracovních sešitech. Tím dochází k probírání učiva nad rámec učebních osnov. V jednotlivých případech výuka nespĺňovala princip od jednoduššího ke složitějšímu. V některých případech je zařazováno rozšiřující učivo, ač většina žáků ze třídy nemá dostatečné předpoklady pro bezproblémové zvládnutí učiva základního. V informatice jsou uvedené plány sestaveny na základě neexistujících materiálních podmínek. Aktuální příprava vyučujících byla zaměřena převážně na obsahovou stránku předmětu, příprava z hlediska využití různých metod a forem práce, diferencovaného přístupu k žákům s rozdílnou úrovní vědomostí či materiální podpory výuky byla patrná pouze v jednotlivých případech.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, které byly na prvním stupni základní školy esteticky zařízeny, na druhém stupni byly i v tomto směru určité rezervy. Výzdoba aktualizující učivo matematiky většinou zcela chyběla. Ke zvýšení názornosti probíraného učiva vyučující spíše ojediněle použili barevné křídly, obrázky rovinných útvarů a modely těles. Využití osobních počítačů v několika hodinách přispělo k získání okamžité zpětné vazby nebo ke zvýšení intenzity procvičování požadované dovednosti. V některých hodinách absence didaktických pomůcek nepříznivě ovlivnila pochopení probírané látky některými žáky. Zařazení práce se zpětným projektorem v jedné hodině vedlo ke zvýšení její účinnosti. V hodinách informatiky bylo účelně využíváno počítačové vybavení a digitální fotoaparát.

Další didaktická technika do sledovaných hodin začleněna nebyla, i když v řadě případů by byla přínosem pro zefektivnění výuky.

Pro většinu sledovaných hodin byla příznačná klidná pracovní atmosféra s nízkou aktivitou žáků. Vyučující uplatňovali především konzervativní učební metody a formy spočívající v jejich dominantním postavení a frontálním zapojováním žáků. Výuka byla převážně stereotypní bez aktivizujících forem. V pěti hodinách byla zařazena skupinová práce nebo práce ve dvojicích, pouze ve dvou hodinách však rozvíjela kooperativní dovednosti. V ostatních se v podstatě jednalo o samostatnou práci žáků. Z hlediska týmové spolupráce byl přínosný zvláště jeden dvouhodinový blok předmětu informatika. Žáci navzájem konzultovali svoje postupy a pomáhali si při řešení problémových úkolů. Výuka měla činnostní charakter. Příklady na rozvoj logického myšlení byly zařazeny pouze v těchto dvou hodinách a v jedné hodině matematiky. Mezipředmětové vztahy byly využity také v jedné hodině. Většina vyučujících si vhodným způsobem ověřovala, zda žáci látku pochopili. Okamžitou opravou příkladů poskytovala zpětnou vazbu i žákům. Nedostatkem byla často chybějící diferenciací nároků, tempo výuky se většinou přizpůsobovalo nejpomalejším žákům.

Psychohygienické podmínky byly na průměrné úrovni. Ve třídách bylo v případě potřeby větráno, žákovský nábytek většinou odpovídal antropometrickým předpokladům žáků, tempo výuky bylo přiměřené. V několika třídách byly dvě řady lavic seskupeny tak, že zmenšovaly pracovní prostor. Nezařazená relaxace negativně ovlivňovala pozornost žáků v závěru vyučovací jednotky, zvláště v nižších ročnících. Většina sledovaných hodin byla přetažena do přestávky.

Vstupní motivace měla v převážné většině sledovaných hodin formu seznámení s cílem nebo programem hodiny, což bylo nedostačující hlavně v nižších ročnících. V průběhu vyučování věnovala pozornost využívání motivačních nástrojů již jen polovina učitelů. Za tímto účelem zařazovali vyučující různé soutěže, hry a zajímavé příklady, uváděli historické souvislosti, motivovali žáky odměnou či známkou. Ke zvýšení zájmu v jednom z dvouhodinových bloků informatiky velmi dobře přispěly praktické ukázky s digitálním fotoaparátem. Nedostatek průběžné motivace v ostatních hodinách vedl k celkově malé aktivitě žáků. Závěrečné hodnocení či shrnutí většinou probíhalo po zvonění, většina žáků už této části výuky nevěnovala náležitou pozornost.

Vyučující měli, až na jednu výjimku, přirozenou autoritu, žáci pod vedením těchto pedagogů respektovali dohodnutá pravidla chování a jednání. Rozvoj komunikativních dovedností nebyl většinou cíleně podporován, v několika případech nebyly vyžadovány úplné matematické definice, věty, či odpovědi žáků. Úpravě ve školních sešitech věnují učitelé rozdílnou pozornost, v některých sešitech jsou poznámky přehledně a systematicky vedeny, v jiných je patrné, že žáci nemají vytvořeny potřebné návyky. Verbální projev vyučujících byl srozumitelný a přiměřený věku žáků.

Sledované hodnocení žáků bylo objektivní. Četnost klasifikace většinou odpovídala době, ve které probíhalo inspekční zjišťování. Sebehodnocení bylo využito pouze ve dvou hodinách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a informatice jsou hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce

V průběhu inspekce bylo sledováno celkem dvanáct vyučovacích hodin na prvním i druhém stupni, z toho dvě ve volitelném předmětu anglický jazyk. Bezprostřední příprava učitelek na vyučování byla velmi dobrá, pozitivem byla promyšlená struktura hodin a návaznost činností.

Dílní rezervy byly v plánování dialogových forem práce, relaxačních cvičení a v zaměření se na průběžné motivační prvky. Probírané učivo vždy navazovalo na předcházející učební látku, cíl vyučovací hodiny byl konkretizován ve čtyřech případech.

Hospitované hodiny byly vedeny čtyřmi učitelkami, chybějící odborná a pedagogická způsobilost se projevila v kvalitě některých sledovaných hodin. U jedné učitelky byly zaznamenány drobné chyby v anglické gramatice. Učivo v ostatních hodinách bylo prezentováno správně po stránce věcné i odborné.

Výzdoba učeben nebyla podnětná. Pro výuku byly využívány hlavně učebnice a pracovní sešity, demonstrační obrázky, karty se slovy, nakopírovaná cvičení na procvičení probírané látky. V sedmi hospitovaných hodinách byl využit magnetofon (poslech písně z magnetofonu v jedné hodině nebyl zcela efektivní), práce se slovníkem byla zařazena v jedné hodině. Připravené tabule již před začátkem pěti hodin byly účelně využity, počítačová technika nebyla použita vůbec.

Ve všech hospitovaných hodinách převládala frontální práce. Žáci měli v hodinách prostor pro samostatnou práci, dostatek času byl věnován procvičování a upevňování znalostí vyučované látky.

Práce se záměrnou chybou se objevila v jedné hodině při opakování probraného učiva. Zásady poslušnosti a přiměřenosti byly vhodně uplatněny. Individuální přístup k slabším nebo nadanějším žákům formou diferencovaných úkolů nebyl zaznamenán. Poslech, čtení anglických textů a překlad do mateřského jazyka byly zařazeny většinou vyrovnaně, pouze konverzační činnosti nebyly ve sledovaných hodinách vždy plně uplatňovány. Poslech souvislého mluveného cizojazyčného projevu byl prezentován prostřednictvím magnetofonových nahrávek. Psaní probíhalo pouze formou doplňovacích cvičení. Ve všech sledovaných hodinách učitelky respektovaly osobní tempo žáků. Z psychohygienického hlediska byla pozitivní častá změna činností, přesto nebyla zařazena relaxace ani činnosti na uvolnění, což mělo za následek pokles pozornosti žáků. V pěti hodinách bylo zaznamenáno přetažení výuky do přestávky, kde většinou docházelo k závěrečnému shrnutí učiva nebo k zadání domácího cvičení.

Úvodní motivace proběhla formou rozmluvení, otázek a odpovědí, opakování slovní zásoby. V průběhu hodin byli žáci povzbuzováni, většinou jevíli patrný zájem o výuku. V několika hodinách, kdy nebyla věnována dostatečná pozornost průběžné motivaci, docházelo k menšímu zájmu žáků o výuku a k útlumu jejich pozornosti. V průběhu jedné hodiny bylo k motivaci žáků využíváno mezipředmětových vztahů.

Ve všech třídách panovala pozitivní přátelská atmosféra, drobné kázeňské problémy pramenily z únavy žáků. Všechny hodiny byly učitelkami vedeny v anglickém jazyce, patrná byla snaha o navázání a udržení komunikace se žáky. Ti většinou reagovali na povely a otázky, byli schopni používat anglického jazyka v oblasti zvukové i psané podoby, receptivním i aktivním způsobem. Při kontrole žákovských písemných projevů bylo zjištěno, že ve cvičeních a slovníčcích jsou ponechány chyby.

V polovině hodin byli žáci průběžně hodnoceni pochvalou, klasifikace známkou se objevila dvakrát, byla objektivní a přiměřená. Závěrečné zhodnocení hodiny bylo provedeno pouze ve třech případech. Počet známek v žákovských knížkách zajišťuje přiměřenou informovanost rodičů o průběhu vzdělávání.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice

Časová dotace fyziky ve všech třídách respektuje školou deklarované učební plány. Ve třídách VII. A, IX. B a IX. C se vyučuje po jedné hodině, v ostatních třídách po dvou hodinách týdně. Učivo je řádně plánováno a členěno v logické posloupnosti jednotlivých tematických celků. Hospitováno bylo u všech vyučujících předmětu, celkem v osmi hodinách. Probírané učivo respektuje příslušné osnovy a odpovídá věkovým zvláštnostem a zkušenostem žáků. Doporučené laboratorní práce jsou v současné době plněny, v některých případech nelze jejich plnění v uplynulých školních rocích doložit. Na zhlédnuté hodiny byly vyučující zejména po obsahové stránce zodpovědně připraveny.

Přestože dvěma vyučujícím chybí pro fyziku potřebná aprobace, bylo učivo po odborné stránce prezentováno vždy správně. Nedostatky v příslušných kompetencích se však různou měrou projeví v metodice výuky a ve způsobu organizace větší části zhlédnutých hodin.

Materiální podpora výuky měla celkově průměrnou úroveň. Jen ve dvou hodinách měli žáci k práci dostatek frontálních pomůcek, v ostatních hodinách bylo alespoň z části využito některých pomůcek k demonstraci učiva. K vyhledávání informací sloužily převážně jen běžné učebnice a ojedinele také fyzikální tabulky. Počítače ani didaktická technika do výuky zařazeny nebyly. Některé úkoly byly zadávány pomocí jednotně koncipovaných pracovních listů. Při výpočtech mnozí žáci používali vlastní kalkulátory.

Podle způsobu organizace jednotlivých hodin se jednalo většinou o klasickou výuku s převahou verbálního projevu, doplněnou ukázkou a procvičováním matematického aparátu. Hlavní metodou expozice nového učiva byl výklad či řízený rozhovor. V menší míře byla žákům také dána možnost samostatně číst v učebnici či z ní vypisovat údaje. V jedné hodině přispěli k výkladu dva žáci připravenými životopisnými referáty. Diferenciace učiva vzhledem k různým schopnostem žáků ani výraznější individuální přístup se v hodinách neobjevily. Skutečně činnostní charakter měly pouze dvě hodiny zhlédnuté v devátém ročníku, kde se žáci v rámci širšího opakování ve značné míře podíleli na studiu, formulování a ověřování fyzikálních zákonitostí na základě vlastních frontálních pokusů. Zde také došlo k dostatečnému procvičení a upevnění učiva, zatímco v ostatních hodinách byla část práce přenechána domácí přípravě. Z hlediska psychické hygieny nebyly v hospitovaných hodinách shledány výraznější nedostatky.

Ve všech sledovaných hodinách pracovali žáci po větší část vyučovacího času zodpovědně. Motivováni byli především přirozenou autoritou všech vyučujících, snahou správně splnit zadané úkoly, popřípadě některými předváděnými ukázkami. V klasicky pojatých hodinách však jejich pozornost místy polevovala. Značnou míru motivace k práci pak prokázali žáci v devátém ročníku při plnění samostatných, respektive skupinových praktických činností.

Atmosféra ve všech třídách byla příjemná, pracovní, v šestém ročníku až vřelá, vztahy mezi učitelkami a žáky zřetelně korektní. Žáci také v potřebné míře dodržovali vžitá pravidla komunikace při vyučování. Všechny učitelky jim dopřávaly příležitost k vyjádření myšlenek a často je vyzývaly k formulování různých odpovědí. Nabízený prostor však využívali jen někteří a v různé míře. Většinou tak přes veškerou snahu převládal mluvní projev vyučujících. Připravené referáty žáci pouze předčítali. Větší schopnost vést diskusi osvědčili hlavně žáci devátého ročníku při samostatné práci v několika skupinách nebo při závěrečné diskusi.

V hospitovaných hodinách byli žáci klasifikováni spíše jen výjimečně, ale vždy objektivně. Učitelky je během výuky hodnotily také drobnými pochvalami a poskytovaly jim v přiměřené míře potřebnou zpětnou vazbu. V několika málo případech se žáci na hodnocení svých výkonů mohli sami nebo vzájemně podílet. V žákovských knížkách mají děti dostatek

známek. Jejich sešity a písemnosti jsou příležitostně kontrolovány, některé však vyžadují účinnější dohled.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice jsou hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v chemii

Hodinová dotace přidělená předmětu je v souladu s učebními plány příslušného vzdělávacího programu. Ve třídách XIII. A a IX. A, s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů, mají žáci po třech hodinách chemie týdně. Na jednu hodinu se tyto třídy dělí a žáci ji navíc absolvují ve čtrnáctidenním cyklu ve dvouhodinových blocích, což umožňuje zařazovat dostatek laboratorních prací a praktických cvičení. V ostatních osmých a devátých třídách se chemii vyučuje ve dvou hodinách týdně. Hospitováno bylo u obou vyučujících předmětu, celkem ve třech hodinách. Učivo je plánováno v souladu s platnými učebními osnovami a členěno s ohledem k obsahu používaných učebních textů. Hospitované hodiny byly po všech stránkách řádně připraveny.

Výuka byla vedena kvalifikovanými vyučujícími, po odborné stránce zcela bezchybně. Drobné rozdíly se projevily v přístupu vyučujících k organizaci a uplatnění různých metod učení a forem práce.

Materiální zajištění sledované výuky mělo celkově velmi dobrou úroveň. Využity byly žákovské soupravy pomůcek, stavebnice, modely molekul, vzorky nerostů a látek, periodická tabulka prvků a další názorné frontální i demonstrační pomůcky. Připraveny byly úkoly na tabulích, listech nebo na fólii zpětného projektoru. Počítače ani televizní technika uplatněny nebyly.

Značná část výuky se opírala o aktivní činnosti žáků. Výklad byl veden jen v potřebné, přiměřené míře, pojmy a souvislosti byly většinou vyvozovány s přispěním žáků. Pamatováno bylo na využití mezipředmětových vztahů i na aktualizaci učiva jeho uváděním do souvislostí s každodenními zkušenostmi dětí. Zajištěna byla nezbytná názornost výuky. Opakované i nově exponované učivo bylo zřetelně strukturováno a dostatečně procvičeno i upevněno. Slabším či pomalejším žákům se příležitostně dostávalo individuální dopomoci. Vyšší míra vnitřní diferenciaci v přístupu k různě výkonným žákům nebyla zaznamenána. Potřebná pravidla bezpečnosti a psychohygieny byla ve všech hospitovaných hodinách dodržována.

Žáci byli vesměs velmi dobře motivováni k práci a do plnění úkolů se zapojovali se zájmem. Zdrojem motivace jim byl především sled pestrých činností, zajímavý obsah učiva, některé efektní ukázky, ale i klasifikace a snaha vyhovět autoritě vyučujících.

Atmosféra ve třídách byla pracovní, v jedné hodině až zbytečně autoritativní. Žáci dodržovali pokyny a pravidla, projevy nekázně se v žádné ze sledovaných hodin nevyskytly. Prostor pro komunikaci nabízený žákům se u jednotlivých vyučujících různil, celkově jej žáci využívali v menší míře. Cílený rozvoj komunikačních dovedností se objevoval spíše jen příležitostně.

Pozorovaná klasifikace byla celkově objektivní a transparentní, v jedné hodině ale poněkud strohá. Při plnění úkolů zajistili vyučující žákům dostatečnou zpětnou vazbu. Na hodnocení práce v hodinách se někteří žáci měli možnost podílet. V žákovských knížkách mají děti dostatek známek. Grafická úroveň některých písemností je ponechána na zodpovědnosti jednotlivých žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v chemii jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově

V každém ročníku se vyučuje po jedné hodině týdně. Během inspekce bylo hospitováno jedenáct hodin u tří učitelů, a to ve všech ročnících, vyjma čtvrtého a osmého.

Všechny sledované hodiny byly promyšlené a připravené. Žáci byli vždy seznámeni s jejich obsahem. Stanovení cílů vzhledem k zvoleným tématům však některé hodiny postrádaly. Návaznost probíraného učiva na učivo předcházející byla zřejmá, což se projevilo zejména na znalostech a osvojených dovednostech žáků. Často se objevily i mezipředmětové vztahy.

V hospitovaných hodinách na druhém stupni vyučovaly učitelky, které nesplňovaly odbornou ani pedagogickou způsobilost. Tato skutečnost však neměla žádný vliv na kvalitu výuky. Hodiny byly po stránce odborné a metodické prezentovány správně.

Materiální podpora výuky byla velice dobrá. Všechny tři učitelky hrají na klavír, který byl použit ve všech sledovaných hodinách, stejně jako radiomagnetofon s CD přehrávačem či audio-věž, v menší míře pak i rytmické nástroje a jednu klávesy. V několika hodinách učitelky účelně využily podnětné výzdoby tříd (portréty skladatelů, obrázky hudebních nástrojů apod.), dále tabule, na které měly připravené úkoly, koberce (je pouze v jedné z učeben) a dalších svépomocí vyrobených pomůcek. Téměř ve všech hodinách pracovali žáci s učebnicemi nebo se zpěvníky *Já, písnička*.

Vyučovací metody použité ve zhlédnutých hodinách byly vybrány vhodně, pracovalo se frontálně, ve skupinách, ve dvojicích, v kruhu nebo s jednotlivci u tabule či před ní, u klavíru apod. Členění hodin odpovídalo věku žáků i probíranému tématu. Učitelky respektovaly zaměření předmětu. Pěvecké a poslechové aktivity se vyváženě střídaly, což vedlo k vytvoření živých, dynamických hodin a k aktivitě žáků. Občas chyběla vhodná pohybová relaxace a dechová a hlasová průprava, opomíjeno bylo také správné nasazení tónu či zvolení vhodné tóniny. Psychohygienické požadavky byly dodržovány, ojediněle děti při zpěvu příliš křičely a nebyly usměrněny.

Úvodní ani průběžná motivace opomíjena nebyla. Učitelky se snažily zaujmout žáky využitím jejich znalostí či dovedností, často pomocí mezipředmětových vztahů, střídáním činností a různými formami práce. Hodiny byly zpestřovány někde pohybem nebo hrou na tělo, zvláště u menších dětí, jinde problémovými úkoly či soutěžemi nebo referáty. Jejich přínos však nebyl dostatečný, neboť je žáci četli (často nesrozumitelně), čímž ztráceli kontakt s posluchači, jejichž zájem tak ochaboval.

Vztahy mezi učitelkami a žáky byly založené na demokratickém přístupu. Učitelky vytvořily při práci přátelskou atmosféru, nechyběl prostor pro vyjádření vlastního názoru či osobních pocitů žáků, ani pro vzájemnou diskuzi. Žáci akceptovali stanovená pravidla, respektovali pokyny vyučujících, dokázali bez problémů pracovat v menších či větších skupinách a většinou okamžitě reagovali na dohodnuté signály pro změnu činnosti nebo pro zklidnění. Pracovali s chutí a se zájmem, většinou dobře zpívali, znají hodně písniček.

V průběhu hodin hodnotily učitelky žáky pochvalou, za některé činnosti si všichni společně i zatleskali, výjimečně se objevilo hodnocení známkou. Závěrečné shrnutí, opakování či ocenění pokroku, ať již společného nebo individuálního, postrádala však většina hodin. Někdy bylo zařazeno po zvonění, čímž upadal jeho význam, protože ho již nikdo neposlouchal. Celkově bylo hodnoceno velmi sporadicky.

Frekvence známek v žákovských knížkách je přiměřená na druhém stupni, na první stupni je známek málo. Všude převažují známky z teorie a z hudební nauky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ke zjišťování výsledků a kvality vzdělávání využívá škola několika nástrojů. Úroveň jednotlivých tříd zjišťuje vedení školy dvakrát ročně analýzou klasifikace ve všech předmětech pomocí výstupů z používaného programu Bakalář. K hodnocení výsledků žáků v pátém a devátém ročníku a k porovnání s ostatními školami slouží škole výstupy z komerčních testů Kalibro, žáci devátých tříd se také zúčastnili testů SCIO. Kromě toho jsou předmětem porovnávání výsledků také vlastní prověrky z českého jazyka a matematiky.

S analýzou uvedených výstupů seznamuje vedení školy jednotlivé vyučující, popř. metodické orgány. V případě vlastních prověrek jsou vyhodnocovány i chyby žáků v konkrétních jevech. Závěry z provedené analýzy slouží zejména k zaměření akcí dalšího vzdělávání učitelů, k příležitostnému organizování ukázkových hodin, k výběru a nákupu odborné literatury pro učitele.

Letos poprvé škola připravila dotazník pro rodiče, jehož analýza přispěla k dalšímu zkvalitňování organizační činnosti školy i pedagogicko-výchovného procesu.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení se zřizovací listinou

Na základě usnesení zastupitelstva města Beroun č. 3/2003, bod IV./3, ze dne 23. června 2003 se s účinností od 1. července 2003 stala škola příspěvkovou organizací města. Toto rozhodnutí je zakotveno ve zřizovací listině vydané zřizovatelem dne 2. července 2003. Proto MŠMT ČR vydalo škole dne 28. srpna 2003 s účinností od 1. července 2003 pod čj. 25 403/03-21 rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení. Údaje obou dokumentů jsou ve vzájemném souladu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná zastupitelstvem města Beroun dne 2. července 2003
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení, vydané MŠMT ČR dne 28. srpna 2003 pod čj. 25 403/03-21
3. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2003
4. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002 – 2003
5. Koncepce 2. základní školy, Beroun, Preislerova 1335, ze dne 28. 8. 2003
6. Plán práce na školní rok 2003 – 2004
7. Pracovní povinnosti – 1. zástupce ředitele
8. Pracovní povinnosti – 2. zástupce ředitele

9. Pracovní povinnosti – správce učitelské informační sítě
10. Pracovní povinnosti - správce žákovské informační sítě
11. Organizační řád 2. základní školy, Beroun, Preislerova 1335, ze dne 1. 7. 1994, čj. 390/94
12. Vnitřní řád školy ze dne 1. září 2003
13. Seznam volitelných předmětů a zájmových útvarů v roce 2003/2004
14. Plán zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků ve škol. roce 2003 – 2004
15. Úprava režimu vyučovacího dne pro 2. ZŠ Beroun, Preislerova 1335, vydána MŠMT ČR dne 24. října 2001 pod čj. 27 648/2001-22
16. Další aktivity 2003 - 2004
17. Plán kontrolní a hospitační činnosti
18. Roční plán výchovného poradenství
19. Program primární protidrogové prevence pro školní rok 2003/2004
20. Individuální vzdělávací programy pro žáky se specifickými poruchami učení pro školní rok 2003/2004
21. Záznamy z jednání pedagogické rady ze školního roku 2003/2004
22. Záznamy z jednání předmětové komise matematiky ze školního roku 2003/2004
23. Program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na školní rok 2003/2004
24. Přehled o pedagogických pracovnících školy pro ČŠI, vypracovaný ředitelem školy
25. Osobní dokumentace zaměstnanců 2. základní školy, Beroun, Preislerova 1335 ke dni kontroly (doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání)
26. Seznam pracovníků školy s jejich osobními čísly
27. Hospitační záznamy ředitele a zástupců ředitele školy ve školním roce 2003/2004
28. Třídni knihy všech tříd ze školních roků 1999/2000 až 2003/2004
29. Třídni výkazy všech tříd ze školního roku 2003/2004
30. Katalogové listy všech žáků školy ve školním roce 2003/2004
31. Učební plán 6. – 9. třída 2. ZŠ Beroun.
32. Učební plán 6. – 9. třída RVM 2. ZŠ Beroun.
33. Učební plán 6. – 9. třída Informatika 2. ZŠ Beroun
34. Rozvrh hodin tříd pro školní rok 2003/2004
35. Rozvrh hodin učitelů pro školní rok 2003/2004
36. Časové tematické plány vyučujících matematiky, informatiky, českého jazyka, anglického jazyka, fyziky a chemie
37. Žákovské knížky a sešitky
38. Písemné projevy žáků ze sledovaných předmětů
39. Seznam žáků v pořadí dle průměrného prospěchu
40. Seznam žáků dle zlepšení či zhoršení průměrného prospěchu žáků
41. Opatření k posílení kázně na 2. ZŠ Beroun
42. Seznamy učebnic ve sledovaných předmětech pro ČŠI v dubnu 2004
43. Vyučovací technika – přehled umístění
44. Programy v učebně D2
45. Záznamy z jednání metodického sdružení ze školního roku 2003/2004

46. Záznamy z jednání předmětové komise českého jazyka ze školního roku 2003/2004
47. Plán práce předmětové komise CJ
48. Zápisy z jednání předmětové komise CJ
49. Žáci s SPU, školní rok 2003/2004
50. Seznam cizinců
51. Podkladová inspekční dokumentace – základní školy
52. Dotazník pro ředitele před inspekcí
53. Hospitační záznamy ČŠI
54. Dotazník rodičům – listopad 2003 a jeho vyhodnocení
55. Kritéria pro udělování osobních příplatků – příloha platového řádu

ZÁVĚR

Personální podmínky základní školy jsou na velmi dobré úrovni, pedagogický sbor je víceméně stabilizovaný. Převážná většina hospitovaných hodin byla zajištěna vyučujícími s odpovídající pedagogickou a odbornou způsobilostí. Nepříznivé jsou podmínky v oblasti výchovného poradenství, jehož funkci zastávají dvě zkušené učitelky s odpovídajícím vzděláním i praxí, ani jedna však neabsolvovala požadované kvalifikační studium. Organizace školy je po všech stránkách funkční a zajišťuje její bezproblémový chod. Poněkud méně účinné je působení metodických orgánů na zkvalitňování průběhu výuky, především v prosazování prvků činnostního učení, a kontrolní systém sledující oblast plnění osnov. Naopak systematicky a plánovitě je řízeno a zpracováváno další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Materiálně-technické zázemí školy je příznivé a umožňuje naplňovat stanovené záměry výchovně-vzdělávacího programu. Problém je však v jeho nedostatečném využívání učiteli při výuce některých předmětů. Málo je do hodin začleňována především didaktická a audiovizuální technika, přestože škola je po této stránce velmi dobře vybavena. Výpočetní technika plně postačuje při výuce v běžných třídách, pro třídy s rozšířenou výukou informatiky a výpočetní techniky je však poněkud zastaralá. Vedení školy si je vědomo uvedených nedostatků a snaží se je postupně odstraňovat.

Úroveň vzdělávání ve sledovaných předmětech byla rozdílná. Velmi dobře byla hodnocena výuka anglického jazyka, chemie a hudební výchovy. Při těchto hodinách byly zaznamenány kromě frontální výuky i prvky činnostního učení, v některých byla vhodně začleněna didaktická technika a další názorné či demonstrační pomůcky. V hodinách ostatních sledovaných předmětů převažoval stereotypní výběr vyučovacích metod bez aktivizujících forem práce, často chyběla vhodná motivace s relaxací a využití materiálního a technického vybavení školy bylo ne vždy efektivní a nebo bylo opomíjeno. Kvalitní je činnost výchovného poradenství a vnitřní i vnější informační systém školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Razítko Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miroslava Hájková	M. Hájková v.r.
Členové týmu	Mgr. Miroslava Březinová	M. Březinová v.r.
	Mgr. Jaroslava Boudová	J. Boudová v.r.
	Mgr. Petr Jiroš	P. Jiroš v.r.
	Mgr. Radek Vlasák	R.Vlasák v.r.

Kontrolní pracovníci Josef Hurt, Hana Vejdovská, Iva Nestávalová, Petr Masopust

V Praze dne 18. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21.5. 2004

Razítko

Ředitel školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Pavel Pavlásek

P. Pavlásek v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Učňovská 1, 190 00 Praha 9. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-06-15	c5-1164/04-5219
Zřizovatel	2004-06-15	c5-1165/04-5219
Rada školy	2004-06-15	c5-1166/04-5219

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství		
Zřizovatel		
Rada školy		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky byly/nebyly podány.